

The Role of Media Representations in the Institutionalization of Pragmatism (Maslahat-andishi): A Qualitative Analysis of the Miraculous: Tales of Ladybug & Cat Noir Series

Hamed Ebrahimmehr

M.A. in Television Production, Faculty of Religion and Media, IRIB University, Qom, Iran.
ebrahimimmer255@gmail.com

Ali Razizadeh

Assistant Professor, Department of Media Arts, Faculty of Religion and Media, IRIB
University, Qom, Iran (Corresponding Author).
razizadeh@gmail.com

Abstract

Objective: The present study examines the role of animation in cultivating the audience's pragmatism (maslahat-andishi). In today's world, the influence of media, especially animations, in teaching and nurturing ethical values and skills has received significant attention. Pragmatism, as a universal value that is consistent across all human beings and inherent in every person's nature, plays a fundamental and foundational role in shaping ethical and social values. The objective of this research is to analyze how the value of pragmatism is represented in this animation and to investigate its impact on children's behavior.

Methodology: The research method is directional qualitative content

Cite this article: Ebrahimmehr, Hamed; Razizadeh, Ali (2026). The Role of Media Representations in the Institutionalization of Pragmatism (Maslahat-andishi): A Qualitative Analysis of the Miraculous: Tales of Ladybug & Cat Noir Series. *Media and Religious Studies*, 7(27): 34-65.
<https://doi.org/10.22034/jmrs.2025.513794.1223>

Received: 2025/03/24 Revised: 2025/05/07 Accepted: 2025/05/12 Published online: 2026/05/26

© The Author(s).

Article type: Research Article

Published by: IRIB University

analysis, which analyzes the animation *Miraculous: Tales of Ladybug & Cat Noir* and examines how pragmatism is depicted in the narratives and characters.

Findings: The present study indicates that animations effectively illustrate the process of cultivating pragmatism by showcasing various challenges and obstacles faced by the characters, demonstrating how external challenges can be resolved through pragmatic values and internal volition.

Discussion and Conclusion: The research concludes that animations can teach pragmatism as a solution for resolving problems to children by utilizing engaging narratives and challenges, thereby laying the groundwork for the realization of other social and ethical values within them.

Keywords: Education and Upbringing, Value of Pragmatism (Maslahat-andishi), Children, Animation, *Miraculous: Tales of Ladybug & Cat Noir* Series.

نقش بازنمایی‌های رسانه‌ای در نهادینه‌سازی مصلحت‌اندیشی: تحلیل کیفی مجموعه دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای

حامد ابراهیم‌مهر

کارشناسی ارشد تولید سیما، دانشکده دین و رسانه، دانشگاه صداوسیما، قم، ایران؛

ebrahimmer255@gmail.com

علی رازی‌زاده

استادیار گروه هنرهای رسانه‌ای، دانشکده دین و رسانه، دانشگاه صداوسیما، قم، ایران (نویسنده مسئول)؛

razizadeh@gmail.com

چکیده

هدف: پژوهش حاضر به بررسی نقش پویانمایی در پرورش مصلحت‌اندیشی مخاطب می‌پردازد. در دنیای امروز، اثرگذاری رسانه‌ها به‌ویژه پویانمایی‌ها، در آموزش و تربیت ارزش‌ها و مهارت‌های اخلاقی به‌طور چشمگیری مورد توجه قرار گرفته است. مصلحت‌اندیشی به‌عنوان یک ارزش جهانی که بین تمامی انسان‌ها یکسان است و در سرشت

استناد به این مقاله: ابراهیم‌مهر، حامد؛ رازی‌زاده، علی (۱۴۰۵). نقش بازنمایی‌های رسانه‌ای در نهادینه‌سازی مصلحت‌اندیشی: تحلیل کیفی مجموعه دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای. مطالعات دینی رسانه،

۲۷(۲): ۳۴-۶۵. <https://doi.org/10.22034/jmrs.2025.513794.1223>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۰۴ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۴/۰۲/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۲۲ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۵/۰۳/۰۵

ناشر: دانشگاه صدا و سیما

نوع مقاله: پژوهشی

© نویسنده‌گان.

هر انسانی وجود دارد، نقش بنیادین و زمینه‌ساز را در شکل‌گیری ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی ایفا می‌کند. هدف این پژوهش، تحلیل نحوه بازنمایی ارزش مصلحت‌اندیشی در این پویانمایی و بررسی تأثیر آن بر رفتار کودکان است.

روش‌شناسی پژوهش: روش پژوهش از نوع تحلیل محتوای کیفی جهت‌دار است که به تحلیل پویانمایی دختر کفش‌دوزکی و پسر گربه‌ای پرداخته و چگونگی به تصویر کشیدن مصلحت‌اندیشی در داستان‌ها و شخصیت‌ها را بررسی می‌کند.

یافته‌ها: پژوهش حاضر نشان می‌دهد که پویانمایی‌ها با نمایش چالش‌های مختلف و موانع پیش روی شخصیت‌ها، فرآیند پرورش مصلحت‌اندیشی را به‌طور مؤثر به تصویر می‌کشند و نشان می‌دهد چگونه می‌توان چالش‌های خارجی را با ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه و اراده درونی حل کرد.

بحث و نتیجه‌گیری: پژوهش نشان می‌دهد پویانمایی‌ها می‌توانند با استفاده از داستان‌ها و چالش‌های جذاب، مصلحت‌اندیشی را به‌عنوان راه‌حلی برای حل مشکلات به کودکان آموزش دهند و در این فرآیند، زمینه‌ساز تحقق سایر ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی در آن‌ها شوند.

کلیدواژه‌ها: رسانه، تعلیم و تربیت، ارزش‌های اجتماعی، مصلحت‌اندیشی، کودکان، پویانمایی، مجموعه دختر کفش‌دوزکی و پسر گربه‌ای.

عصر حاضر که به‌عنوان عصر ارتباطات شناخته می‌شود، دوره‌ای است که در آن انسان‌ها به‌شدت تحت تأثیر زندگی مدرن و ویژگی‌های خاص آن قرار دارند. یکی از برجسته‌ترین ویژگی‌های این دوران، گسترش رسانه‌های جمعی است که ارتباطات را برای انسان‌ها ممکن ساخته و تأثیرات عمیقی بر تمامی جنبه‌های فردی و اجتماعی جوامع بشری گذاشته است. رسانه‌ها با نفوذ گسترده‌ای که در ابعاد مختلف زندگی بشر دارند، یکی از مهم‌ترین ابزارهای تغییر و تحول در فرآیند تعلیم و تربیت به‌شمار می‌آیند. رسانه‌ها در دسته‌ای از محصولات به‌واسطه هنر می‌توانند درامی جذاب و تأثیرگذار ایجاد کنند که ضمن آموزش مفاهیم مختلف، به مخاطب این امکان را می‌دهند تا در دنیای خیالی و قصه‌ای که ساخته‌اند، به تجربه احساسات و انجام کارهایی بپردازد، تجربه‌ای در دنیای واقعی قادر به انجام آن‌ها نیست. این ویژگی، نقطه تمایز آموزش در رسانه‌ها از روش‌های سنتی تربیتی است که به‌طور مؤثری فرآیند تعلیم و تربیت انسان‌ها را دگرگون کرده است.

یکی از جنبه‌های حیاتی در فرآیند تعلیم و تربیت، نمایانگری ارزش‌هاست. ارزش‌ها و ضدارزش‌ها، راهنمای تربیت افراد هستند و در چارچوب این ارزش‌ها، مسیر رشد و شکوفایی انسان‌ها ترسیم می‌شود. به همین دلیل، جایگاه ارزش‌ها در تعلیم و تربیت امری اساسی است.

اندیشمندان اخلاق، ارزش‌ها را به دو دسته کلی تقسیم می‌کنند: ارزش‌های جهانی و ارزش‌های منطقه‌ای. ارزش‌های جهانی، آن دسته از ارزش‌هایی هستند که در همه جوامع و فرهنگ‌ها به‌طور یکسان معتبر و پذیرفته‌شده‌اند، زیرا در سرشت هر انسانی نهاده شده است و برای وی اهمیت دارند. این ارزش‌ها به ارزش‌های زیبایی‌شناختی، اخلاقی و مصلحت‌اندیشانه تقسیم می‌شوند. در مقابل، ارزش‌های منطقه‌ای به ویژگی‌های خاص یک فرهنگ، تاریخ یا جغرافیا مربوط می‌شوند و در هر منطقه به‌طور خاص شکل می‌گیرند (هارتمن، ۲۰۱۷). این ارزش‌ها می‌توانند شامل سنت‌ها، و آداب و رسوم خاص یک ملت یا قوم باشند. در این میان، یکی از مهم‌ترین ارزش‌های جهانی که در سطوح فردی و اجتماعی تأثیرات قابل توجهی دارد،

ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه است. این ارزش‌ها به‌طور کلی به آن دسته از ارزش‌هایی اطلاق می‌شود که به‌عنوان ابزارهایی برای دستیابی به اهداف و غایات مشخص عمل می‌کنند. قوه یا حس مصلحت‌سنجی که یکی از توانایی‌های عقلانی انسان‌ها است، در زمینه تعیین ارزش این ابزارها و روش‌ها عمل می‌کند (دوسیک، ۱۹۹۶)

ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه شامل مفاهیمی مانند مصلحت‌اندیشی، نظم، خوداتکایی، کارگروهی، آینده‌نگری، کنترل درونی و ارزیابی هستند. این ارزش بیانگر آن است که انسان برای رسیدن به هدف حقیقی خود باید با استفاده از قوه عقلانی، مصلحت و مفسده حقیقی را در نظر بگیرد و به‌سمت هدف خود حرکت مؤثر داشته باشد (هارتمن، ۲۰۱۷). مصلحت‌اندیشی نه‌تنها به‌عنوان یک ویژگی فردی، بلکه به‌عنوان زیربنای سایر ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی عمل می‌کند. به‌عبارت دیگر، فرد مسئولیت‌پذیر باید توانایی انجام وظایف و پایبندی به تعهدات خود را داشته باشد. این فرد می‌تواند با خوداتکایی به مسئولیت‌های خود رسیدگی کند و در مواقعی که کار به‌تنهایی قابل انجام نیست، با همکاری گروهی مشکلات را حل نماید. علاوه‌بر این، مصلحت‌اندیشی فرد را به‌سمت آینده‌نگری و کنترل درونی هدایت می‌کند. فرد بی‌مسئولیت، در مقابل، نسبت به تمامی این ارزش‌ها بی‌تعهد است و نمی‌تواند به‌شکلی مؤثر در جامعه و زندگی فردی خود ایفای نقش کند

کودکی، زمان طلایی تعلیم و تربیت ارزش‌های مصلحت‌اندیشی است که یکی از تأثیرگذارترین قالب‌ها برای این گروه از مخاطبان، پویانمایی می‌باشد. پویانمایی این پتانسیل را دارد که با خلق جذابیت بصری و داستان‌گرا ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه را مخاطب انتقال دهد. مسئله این پژوهش ارائه یک الگوی جذاب با توجه به بازخورد مخاطبین برای تعلیم و تربیت ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه به مخاطب کودک می‌باشد. نگارنده از روش پژوهش کیفی جهت‌دار استفاده کرده و تحلیل و بررسی بخش‌های مختلف این مجموعه را ارائه خواهد کرد.

پیشینه پژوهش و نوآوری

جمالی (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان «نقش و ظرفیت‌های پویانمایی برای تربیت دینی کودکان» انجام داده است. این تحقیق به بررسی تأثیرات پویانمایی در تربیت دینی کودکان می‌پردازد و به این نتیجه می‌رسد که پویانمایی می‌تواند ظرفیت‌های متعددی برای تربیت دینی داشته باشد. پژوهش مذکور بر این نکته تأکید دارد که می‌توان از پویانمایی به‌عنوان ابزاری برای رشد و تعالی کودکان استفاده کرد. در این تحقیق، ظرفیت‌های موجود در پویانمایی استخراج شده و به‌عنوان یک ابزار تربیتی معرفی می‌شود. برای جمع‌آوری اطلاعات، از روش کتابخانه‌ای بهره گرفته شده و شیوه تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق مذکور توصیفی-تحلیلی می‌باشد. این پژوهش به بررسی استفاده از عناصر و فنون پویانمایی نظیر فانتزی، جاندارپنداری، سمبل‌ها، اغراق، رنگ، نور و صدا پرداخته است. این عناصر می‌توانند به‌طور خاص برای تربیت دینی کودکان در مراحل مختلف سنی، از جمله پیش‌دبستانی و دبستانی، کاربردی باشند. هدف تربیت دینی در این مراحل به ترتیب شامل تسهیل بازی، احترام به شخصیت کودک، مهر و محبت در دوران پیش‌دبستانی و آموزش تدریجی مفاهیم اعتقادی، اخلاقی و احکام در دوران دبستان است. تفاوت این تحقیق با پژوهش حاضر در این است که تحقیق جمالی بیشتر بر تربیت دینی تمرکز دارد، در حالی که تحقیق فعلی به‌دنبال بررسی چگونگی آموزش ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه به کودکان از طریق پویانمایی است.

صدر (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «نقش و تأثیر پویانمایی در تربیت دینی، اجتماعی و اخلاقی کودکان و نوجوانان»، به بررسی تأثیر پویانمایی بر تربیت دینی، اجتماعی و اخلاقی پرداخته است. این تحقیق درصدد کشف رابطه میان پویانمایی و انتقال مفاهیم اخلاقی و دینی به کودکان و نوجوانان است. در این تحقیق چهار نظریه یادگیری اجتماعی، شناخت اجتماعی، نظریه شناختی و نظریه رشد اخلاقی برای تحلیل تأثیر پویانمایی در تربیت اخلاقی و دینی کودکان به‌کار رفته است. این پژوهش به ما کمک می‌کند درک کنیم که چگونه پویانمایی به‌وسیله داده‌های جذاب و لذت‌بخش، بر مخاطب خود تأثیر می‌گذارد. تمایز این تحقیق با پژوهش حاضر در این است که این تحقیق به بررسی تأثیر پویانمایی در ابعاد مختلف تربیتی

می‌پردازد، درحالی‌که تحقیق حاضر به‌طور خاص بر آموزش و تربیت ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه متمرکز است.

بهرامی (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «شناسایی بازتاب اهداف تعلیم و تربیت اسلامی در آثار پویانمایی ایرانی بر مبنای دیدگاه شهید مطهری» به تحلیل سه پویانمایی ایرانی پرداخته است. این تحقیق به‌ویژه به بررسی نظریات تربیتی شهید مطهری و بازتاب آن‌ها در آثار پویانمایی می‌پردازد. پژوهش فوق بر تأثیرات نظریات تربیتی اسلامی — ایرانی در تولیدات پویانمایی متمرکز است، درحالی‌که تحقیق فعلی بر آموزش و تربیت ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه در پویانمایی‌ها تأکید دارد و بر یک نوع خاص از ارزش‌ها تمرکز می‌کند.

در پژوهش دیگری با عنوان «تحلیل محتوای هفت پویانمایی کودک بر اساس مؤلفه‌های تربیت اخلاقی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش»، به بررسی میزان توجه هفت پویانمایی معروف کودک به مؤلفه‌های تربیت اخلاقی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش پرداخته شده است. این پژوهش از روش کیفی-کمی و تحلیل محتوای قیاسی استفاده کرده است. با این حال، تفاوت این پژوهش با تحقیق حاضر در این است که این تحقیق بر تطابق پویانمایی‌های مورد مطالعه با سند تحول بنیادین تمرکز دارد، درحالی‌که تحقیق حاضر به چگونگی تعلیم و تربیت ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه به کودکان به‌طور خاص متمرکز است و به تحلیل مؤلفه‌های تربیت اخلاقی نمی‌پردازد.

محمدی و مدملی (۱۳۹۸) در مقاله‌ای با عنوان «اخلاق زنانه‌نگر و تحولات آن در پویانمایی‌های شاهدخت‌های دیزنی»، به بررسی شاهدخت‌ها در آثار دیزنی می‌پردازد. این مقاله با تمرکز بر پویانمایی‌های دیزنی و تحلیل گفتمان زنانه‌نگر در آثار مختلف این شرکت، روند تغییرات فرهنگی و اجتماعی را در نمایش شخصیت‌های زن در سینما و پویانمایی بررسی می‌کند. مقاله نشان می‌دهد که پویانمایی‌های دیزنی نه تنها از تغییرات در ارزش‌ها و نگرش‌های اجتماعی تبعیت کرده‌اند، بلکه نقش عمده‌ای در شکل‌دهی به گفتمان‌های اجتماعی داشته‌اند. از دهه ۹۰ میلادی تا قرن ۲۱، در پویانمایی‌های دیزنی شاهد تغییرات عمده‌ای در نحوه نمایش زنان بوده‌ایم و از شخصیت‌های وابسته و نیازمند به شخصیت‌های

مستقل و فاعل جهش صورت گرفته است. نکته قابل توجه این است که در ابتدا، دیزنی شخصیت‌های زنانه را در قالب‌های سنتی و مطابق با اخلاق مراقبتی معرفی می‌کرد، اما به مرور این شخصیت‌ها از مدل‌های کلاسیک به سمت ویژگی‌هایی پیچیده‌تر و مستقل‌تر حرکت کرده‌اند. در دهه‌های اخیر، به‌ویژه در آثار قرن بیست و یکم مانند «یخ‌زده» و «شجاع»، شاهد تغییرات عمده‌ای در نمایش زنان به‌عنوان حامیان یکدیگر و به‌ویژه توانمندتر شدن زنان در هدایت و مدیریت شرایط مختلف هستیم. مقاله به‌خوبی نشان می‌دهد که این تغییرات تنها به‌دلیل تغییرات در جامعه آمریکا نبوده، بلکه تأثیرات گسترده‌ای در سطح جهانی داشته است. این آثار با داشتن مخاطب‌های جهانی، توانسته‌اند گفتمان‌های جدیدی را در زمینه حقوق زنان و استقلال آنان معرفی کنند و به مرور زمان به تغییرات اجتماعی و فرهنگی دامن زده‌اند. درنهایت این مقاله به‌خوبی نشان می‌دهد که دیزنی چگونه به‌عنوان یک نهاد فرهنگی در کنار بازتاب و تأثیرپذیری از تغییرات اجتماعی، توانسته نقش مؤثری در شکل‌دهی به نگرش‌ها و رفتارهای نسل‌های مختلف درباره زنان ایفا کند.

بهزادپور قنبر (۱۴۰۲) در پژوهش خود به بررسی مؤلفه‌های تفکر فلسفی در پویانمایی‌های برگزیده کودکان پرداخته است. تفکر فلسفی به نوعی از دیدگاه تعلیم و تربیت می‌پردازد که در این تحقیق مورد تحلیل قرار گرفته است. این در حالی است که پژوهش حاضر به آموزش و تربیت ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه در پویانمایی‌ها متمرکز است و به تفکر فلسفی و تحلیل آن در تربیت کودکان نمی‌پردازد.

این تحقیقات به‌طور کلی به بررسی جنبه‌های مختلف تأثیر پویانمایی بر تربیت کودکان پرداخته‌اند، اما تفاوت اصلی آن‌ها با پژوهش حاضر در این است که این تحقیق به‌طور خاص به بررسی چگونگی تعلیم و تربیت ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه در بستر پویانمایی می‌پردازد، در حالی که دیگر تحقیقات به موضوعات کلی‌تری مانند تربیت دینی، اجتماعی و اخلاقی یا تحلیل محتوا در زمینه‌های دیگر پرداخته‌اند.

این تحقیق در راستای مطالعات موجود در حوزه تربیت کودکان از طریق پویانمایی، به‌ویژه از دیدگاه‌های تربیتی دینی و اخلاقی، تمرکز خاصی بر یکی از جنبه‌های بنیادین تربیت

اخلاقی یعنی ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه دارد. نوآوری اصلی این مقاله در این است که به‌طور خاص به تعلیم و تربیت ارزش مصلحت‌اندیشی، که یکی از مهم‌ترین ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه است، در بستر پویانمایی‌ها می‌پردازد. این پژوهش علاوه بر تحلیل تأثیر پویانمایی‌ها در انتقال مفاهیم عمومی اخلاقی، به بررسی چگونگی تصویری‌سازی و نهادینه‌سازی این ارزش‌ها در دنیای خیالی پویانمایی‌ها می‌پردازد و راهکارهایی برای استفاده از این رسانه به‌منظور تربیت مسئولیت‌پذیر ارائه می‌دهد. بنابراین درحالی‌که تحقیقات قبلی بیشتر بر ابعاد عمومی تربیت دینی، اجتماعی و اخلاقی در پویانمایی‌ها تمرکز کرده‌اند، این پژوهش با توجه به تأکید بر ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه و تربیت مصلحت‌اندیشی، به موضوعی خاص و کاربردی پرداخته است که در این سطح از مطالعات کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کیفی جهت‌دار^۱ است؛ رویکردی که در حوزه پژوهش‌های کیفی کاربرد دارد. این روش به‌ویژه زمانی کاربرد دارد که چارچوب مفهومی اولیه‌ای از پیش موجود است، اما نیاز به توسعه، آزمون یا بسط آن‌ها در بافتی جدید وجود دارد. برخلاف تحلیل محتوای استقرایی که در آن دسته‌بندی مفاهیم به‌طور کامل از داده‌ها استخراج می‌شود، در تحلیل جهت‌دار، مفاهیم آغازین از نظریه‌ها یا پیشینه پژوهشی پیشین نشأت می‌گیرند و تحلیلگر تلاش می‌کند با استفاده از این مفاهیم اولیه، به تحلیل داده‌های جدید بپردازد. این نوع تحلیل به شناسایی و توسعه بیشتر مفاهیم نظری موجود کمک می‌کند و می‌تواند به تحکیم یا اصلاح چارچوب‌های مفهومی بینجامد.

در این مطالعه، چارچوب مفهومی مبتنی بر مفهوم مصلحت‌اندیشی به‌عنوان بنیاد تحلیل در نظر گرفته شده است. این مفهوم که ریشه در نظریه‌های اخلاقی و تربیتی دارد، به مجموعه‌ای از ارزش‌ها اشاره دارد که کنش فردی یا اجتماعی را نه تنها بر اساس اصول انتراعی،

بلکه با در نظر گرفتن پیامدهای عملی و نتایج بلندمدت هدایت می‌کنند. نظریه‌های مرتبط با تربیت اخلاقی کودکان، به‌ویژه دیدگاه‌های مبتنی بر رویکردهای فضیلت‌محور و نظریه‌های زمینه‌محور در اخلاق کاربردی، به‌عنوان پشتوانه مفهومی برای تحلیل انتخاب شده‌اند. فرآیند اجرای تحلیل محتوای کیفی جهت‌دار در این پژوهش شامل چند مرحله منسجم است. در نخستین گام، پژوهشگر با بهره‌گیری از روش استقرایی اولیه، به مشاهده دقیق محتوای پویانمایی‌های منتخب می‌پردازد تا مصادیق عینی و ضمنی از ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه را شناسایی کند. این شناسایی بر اساس تحلیل روایی، کنش‌های شخصیت‌ها و پیامدهای اخلاقی رفتارهای آن‌ها صورت می‌گیرد و بر مصادیق بازنمایی شده‌ای تمرکز دارد که قابلیت تفسیر اخلاقی و اجتماعی دارند.

در گام دوم، بر پایه داده‌های استخراج‌شده، یک نظام کدگذاری تدوین می‌شود. این جدول تحلیل، شامل مقوله‌ها و زیرمقوله‌هایی است که از یک سو با چارچوب نظری موجود هم‌راستا هستند و از سوی دیگر، به لحاظ تجربی در داده‌ها قابل ردیابی هستند. تدوین این جدول نه تنها به سازمان‌دهی بهتر داده‌ها کمک می‌کند، بلکه اعتبار درونی تحلیل را نیز افزایش می‌دهد، چراکه امکان مقایسه دقیق بین موارد مشابه در پویانمایی‌های مختلف را فراهم می‌سازد.

در مرحله سوم، تحلیل محتوای کیفی جهت‌دار به‌طور نظام‌مند انجام می‌شود. هر مقوله نظری و تجربی مورد بررسی قرار می‌گیرد تا مشخص شود که چگونه پویانمایی‌ها آن‌ها را به‌صورت مثبت (توصیه‌شده)، منفی (نقدشده) یا خنثی (فاقد داوری اخلاقی) بازنمایی می‌کنند. این تحلیل با تمرکز بر الگوهای تکرارشونده، تنوع روایی و ارتباط میان مفاهیم انجام می‌شود. پژوهشگر به بررسی روابط علی و زمینه‌ای میان ارزش‌ها، شخصیت‌ها و پیشبرد روایت می‌پردازد و تحلیل می‌کند که چگونه پیام‌های اخلاقی مصلحت‌محور در بستر داستان نهادینه می‌شوند یا ممکن است با سایر ارزش‌ها در تعارض قرار گیرند. در نهایت مرحله تبیین یافته‌ها و تحلیل تأثیرات آغاز می‌شود. در این بخش، نتایج تحلیل در قالب الگوهای کلی استخراج‌شده از داده‌ها گزارش می‌شود. پژوهشگر بررسی می‌کند که چگونه بازنمایی

ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه می‌تواند بر شکل‌گیری نگرش‌های اخلاقی در کودکان تأثیر بگذارد و چه ظرفیت‌هایی برای استفاده تربیتی از پویانمایی در این زمینه وجود دارد. این ارزیابی‌هایی می‌تواند به توسعه سیاست‌های فرهنگی و آموزشی برای بهره‌گیری مؤثرتر از رسانه‌های تصویری در فرآیند جامعه‌پذیری اخلاقی کودکان یاری رساند.

در مجموع، این پژوهش با اتکا بر روش تحلیل محتوای کیفی جهت‌دار، تلاش دارد با تکیه بر مبانی نظری مستدل و تحلیل تجربی عمیق، سهمی در فهم سازوکارهای انتقال ارزش‌های اخلاقی از طریق رسانه‌های کودکان ایفا کند. این رویکرد ضمن آن‌که در تحلیل دقیق‌تر محتوای روایی نقش دارد، به غنای نظری در حوزه تربیت اخلاقی کودکان نیز می‌افزاید.

چارچوب مفهومی

ارزش مصلحت‌اندیشی یکی از ارزش‌های انسانی می‌باشد که تعلیم و تربیت آن باعث زمینه‌سازی برای ارزش‌های اخلاقی می‌شود. به عبارت دیگر ارزش‌های اخلاقی انسان را با آداب انسانی آشنا می‌کند و این یکی از جنبه‌های مصلحت می‌باشد که انسان به گونه‌ای رفتار کند که باعث گسترش انسانیت در خود و دیگران شود و یا ارزش‌های حقوقی که رعایت آن‌ها یکی از بزرگترین مصلحت‌اندیشی‌ها برای رسیدن انسان به عدالت اجتماعی و تعالی می‌باشد.

مفهوم مصلحت‌اندیشی

«مصلحت» در لغت به معنای صلاح، خیر و صواب آمده است و صورت جمع آن «مصالح» است (فرهنگ فارسی عمید). در حوزه مفهومی، مصلحت مفهومی چندلایه دارد که در بافت‌های اخلاقی، اجتماعی و تربیتی، گستره خاصی از معنا را دربرمی‌گیرد. به طور خاص، هنگامی که از «ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه» سخن می‌گوییم، به نوعی از ارزش‌ها اشاره داریم که ناظر به وسایل و ابزارهای تحقق اهداف هستند؛ یعنی ارزش‌هایی که نه به طور مستقیم به خود غایات، بلکه به نحوه رسیدن به آن‌ها ارجاع می‌دهند. در این چارچوب، عقل عملی انسان وقوه مصلحت‌سنجی، که یکی از قوا و کارویژه‌های اصلی ذهن عقلانی است،

نقشی تعیین‌کننده در داوری درباره شایستگی ابزارها برای نیل به اهداف ایفا می‌کند.

مصلحت‌اندیشی در ساحت فردی و اجتماعی، به معنای پذیرش داوطلبانه مسئولیت‌هایی است که فرد بر اساس اراده آزاد خود برعهده می‌گیرد. این ویژگی نشانه بلوغ عقلانی و اخلاقی فرد است و توانایی او را در ایفای مسئولیت‌های شخصی و اجتماعی نمایان می‌سازد (طباطبایی، ۱۳۷۵: ۲۵). نقش اختیار در این میان بنیادین است، زیرا تصمیم‌گیری مصلحت‌آمیز باید از اراده آزاد سرچشمه بگیرد. هرگونه تحمیل در این زمینه با هدف خلقت که مبتنی بر آزادی و اختیار انسان است، در تضاد خواهد بود (مطهری، ۱۳۸۲: ۲۵). از آنجا که افراد با توانمندی‌ها و استعداد‌های متفاوت آفریده شده‌اند، لازم است مسئولیت‌های خود را متناسب با ظرفیت‌های فردی در جامعه عهده‌دار شوند.

مصلحت‌اندیشی، با توجه به دامنه تأثیر آن در تصمیم‌گیری و عمل، به دو سطح عمده تقسیم می‌شود:

۱. مصلحت‌اندیشی فردی: این نوع از مصلحت‌اندیشی معطوف به مسئولیت‌های فرد نسبت به خود است. فرد باید در قبال کیفیت زندگی، رشد و سلامت روانی و جسمی خود مسئول باشد. این مسئولیت دربرگیرنده تصمیم‌گیری‌های معنادار، متناسب با اهداف شخصی و در راستای تحقق خود واقعی است. به بیان دیگر، فرد باید بتواند برای زندگی خود معنایی قائل شود و در تحقق آن متعهدانه عمل کند (طالبی و خوشبین، ۱۳۹۱: ۲۱۰).

۲. مصلحت‌اندیشی اجتماعی: از آنجا که انسان‌ها به‌صورت طبیعی موجوداتی اجتماعی هستند و نیازهایشان را در بستر جامعه برآورده می‌سازند، مصلحت‌اندیشی در سطح اجتماعی به معنای ایفای نقش فعال در ایجاد نظم، عدالت و همزیستی مسالمت‌آمیز است. این نوع از مصلحت‌اندیشی شامل مسئولیت‌پذیری در برابر سایر اعضای جامعه، رعایت حقوق عمومی و مشارکت در حل مسائل جمعی است. چنان‌که علامه حلی اشاره می‌کند، انسان بدون همکاری و تعامل با دیگران قادر به تأمین نیازها و تحقق اهداف خود نیست. همکاری اجتماعی نه تنها در برآوردن نیازهای فردی بلکه در تحقق جامعه‌ای سالم و پایدار نقشی اساسی دارد (حلی، ۱۴۰۷: ۲۹۸).

در مجموع، مصلحت‌اندیشی فرایندی عقلانی و اخلاقی است که فرد را به انتخاب و انجام رفتاری هدایت می‌کند که همزمان با منافع شخصی، در خدمت مصالح جمعی نیز قرار دارد. این مفهوم، پیوندی عمیق با تربیت اخلاقی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و فهم زمینه‌ای ارزش‌ها در بستر موقعیت‌های متغیر زندگی دارد.

انواع مصلحت‌اندیشی

مصلحت‌اندیشی یکی از ویژگی‌های اساسی انسان است که در ابعاد مختلف زندگی او تجلی پیدا می‌کند. این ابعاد شامل مصلحت‌اندیشی در برابر خود، دیگران، طبیعت و خداوند می‌شود. هر یک از این ابعاد به‌طور مستقیم بر رفتار فرد و جامعه تأثیرگذار بوده و در تحقق زندگی سالم، اجتماعی و معنوی انسان نقش مهمی دارند. در ادامه، به تفصیل هر یک از این ابعاد پرداخته می‌شود.

۱. مصلحت‌اندیشی در برابر خود

مصلحت‌اندیشی در برابر خود یکی از بنیادی‌ترین جنبه‌های مصلحت‌اندیشی انسانی است. این مفهوم شامل آگاهی فرد از نیازها، حقوق و تکالیف خود در زمینه‌های مختلف زندگی می‌شود. هر فرد باید به سلامت جسمی و روحی خود توجه کند و در جهت رشد و تعالی شخصی گام بردارد (طالبی و خوشبین، ۱۳۹۱: ۲۱۰). به‌عبارت دیگر، انسان مسئول است که از توانایی‌های خود بهره‌برداری کرده و به دنبال ارتقای کیفیت زندگی خود باشد. این مصلحت‌اندیشی به‌ویژه در زمینه‌های زیر اهمیت دارد:

الف) سلامت جسمی و روانی: فرد مسئول است که به مراقبت از بدن خود پرداخته و از طریق ورزش، تغذیه سالم و استراحت کافی، سلامت جسمانی خود را حفظ کند. همچنین به سلامت روانی خود نیز توجه کرده و با پیگیری مسائل عاطفی و روانی خود، از ایجاد مشکلات روحی و روانی جلوگیری کند.

ب) رشد فردی و کمال: مصلحت‌اندیشی در برابر خود به معنای تلاش برای رشد

شخصی و تکامل اخلاقی است. بدین معنا که فرد به طور مداوم در جهت پیشرفت خود، چه از لحاظ علمی، چه اخلاقی و چه معنوی تلاش کند. رشد شخصی نه تنها به نفع فرد است، بلکه تأثیرات مثبتی بر جامعه و روابط اجتماعی او خواهد داشت.

ج) آگاهی و تصمیم‌گیری آگاهانه: فرد مسئول در انتخاب‌های خود آگاهانه عمل کند و بر اساس تفکر، تحقیق و بررسی درست، تصمیماتی بگیرد که به نفع آینده او باشد. این مسئولیت در قبال خود، به معنای پذیرش عواقب تصمیمات و اعمال خود است (احسانی، ۱۳۸۸: ۱۲۰-۱۳۲).

۲. مصلحت‌اندیشی در برابر دیگران

مصلحت‌اندیشی در برابر دیگران به ارتباط انسان با اعضای جامعه اشاره دارد. انسان‌ها به طور طبیعی موجودات اجتماعی هستند و در تعامل با دیگران زندگی می‌کنند. این مصلحت‌اندیشی، مستلزم پذیرش حقوق و تکالیف در قبال دیگران است و از این طریق روابط انسانی و اجتماعی بهبود می‌یابد. چندین جنبه از این مصلحت‌اندیشی عبارتند از:

الف) احترام به حقوق دیگران: هر فرد مسئول است که به حقوق دیگران احترام بگذارد و از تجاوز به آن‌ها بپرهیزد. این مسئولیت شامل احترام به آزادی‌ها، مالکیت‌ها و نظرها و عقاید دیگران است.

ب) کمک به پیشرفت اجتماعی: مصلحت‌اندیشی اجتماعی به معنای تلاش برای بهبود و پیشرفت جامعه است. هر فرد باید در حد توان خود برای حل مشکلات اجتماعی و فرهنگی مشارکت کند. این امر می‌تواند از طریق مشارکت در امور خیریه، حمایت از اقشار ضعیف، یا ارائه نظرات سازنده در عرصه‌های اجتماعی صورت گیرد.

ج) پایداری روابط اجتماعی: مصلحت‌اندیشی در قبال دیگران به حفظ و تقویت روابط اجتماعی کمک می‌کند. فرد مسئول باید به اصول اخلاقی و انسانی در تعاملات خود پایبند باشد و از آسیب رساندن به روابط نزدیک خود خودداری کند. از این طریق،

جامعه‌ای پایدار و سالم به وجود می‌آید که در آن احترام و اعتماد متقابل بین افراد برقرار است (همان).

۳. مصلحت‌اندیشی در برابر طبیعت

طبیعت، محیط زیست انسان‌هاست و حفظ و نگهداری آن وظیفه‌ای جهانی است. انسان‌ها به‌عنوان موجودات هوشمند و تأثیرگذار در کره زمین باید به مسئولیت‌های خود در قبال محیط‌زیست توجه کنند. این مصلحت‌اندیشی، شامل حفظ منابع طبیعی، جلوگیری از آلودگی، و توجه به آثار بلندمدت تصمیمات انسانی بر طبیعت است. چند جنبه از مصلحت‌اندیشی در برابر طبیعت در ادامه مورد توجه قرار گرفته است.

الف) حفظ منابع طبیعی: انسان مسئول است که از منابع طبیعی مانند آب، خاک، هوا و انرژی به‌طور پایدار استفاده کند و از مصرف بی‌رویه آن‌ها جلوگیری کند. بهره‌برداری نادرست از این منابع می‌تواند به نابودی محیط‌زیست و به خطر افتادن زندگی بشر منجر شود (همان).

ب) جلوگیری از آلودگی و تخریب محیط‌زیست: مصلحت‌اندیشی در برابر طبیعت مستلزم اقداماتی است که از آلودگی محیط‌زیست جلوگیری کنند. انسان‌ها باید از آلوده کردن هوا، آب، و خاک خودداری کرده و تلاش کنند که زمین را برای نسل‌های آینده سالم نگه دارند. ج) آینده‌نگری و مسئولیت در قبال نسل‌های آینده: انسان‌ها باید به‌عنوان نگهبانان زمین، مسئولیت خود را در قبال نسل‌های آینده پذیرفته و تصمیماتی بگیرند که به حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی برای نسل‌های بعدی کمک کند. این مسئولیت از آن نظر اهمیت دارد که آینده بشر به سلامت محیط‌زیست وابسته است.

۴. مصلحت‌اندیشی در برابر خدا

مصلحت‌اندیشی در برابر خداوند، به معنای شناخت خداوند و پیروی از دستورات الهی است. در بسیاری از آموزه‌های دینی، خداوند به‌عنوان خالق و پرورش‌دهنده انسان‌ها معرفی

شده است و انسان‌ها موظفند در قبال او مسئولیت‌پذیر باشند. این مصلحت‌اندیشی، نه تنها در قالب عبادات و رعایت دستورات دینی، بلکه در رفتارهای اخلاقی و اجتماعی فرد نیز نمود پیدا می‌کند. در ادامه، چند جنبه از مصلحت‌اندیشی در برابر خدا مورد بررسی قرار گرفته است.

الف) شناخت و ایمان به خداوند: اولین گام در مصلحت‌اندیشی در برابر خدا، شناخت درست از خداوند و ایمان به اوست. انسانی می‌تواند به مصلحت‌اندیشی برسد که از درک صحیحی نسبت به مفاهیم دینی برخوردار بوده و بر اساس این آگاهی، مسیر زندگی خود را تنظیم کند.

ب) پیروی از دستورات الهی: فرد مسئول است که دستورات خداوند را در تمامی ابعاد زندگی از عبادات، اخلاق و تعاملات اجتماعی خود رعایت کند. این پیروی از دستورات الهی موجب تحقق کمال انسانی و نزدیکی به سعادت ابدی می‌شود.

ج) پاسخگویی در قیامت: در دیدگاه دینی، انسان‌ها مسئول اعمال خود هستند و در روز قیامت باید پاسخگوی کردار و رفتار خود باشند. این مصلحت‌اندیشی به‌عنوان یک عامل انگیزشی برای انجام اعمال صالح و ترک معاصی عمل می‌کند.

در نهایت مصلحت‌اندیشی در این چهار بعد، انسان را به سمت کمال و تعالی هدایت می‌کند و موجب ایجاد جامعه‌ای پایدار و اخلاقی می‌شود که در آن افراد به حقوق یکدیگر احترام می‌گذارند و در راستای حفظ محیط‌زیست و پیروی از اصول دینی حرکت می‌کنند (مطهری، ۱۳۸۲: ۱۳۷).

جامعه‌پذیری رسانه‌ای

«جامعه‌پذیری» یا «اجتماعی شدن» فرایندی است که در آن فرد ارزش‌ها، باورها و رفتارهایی را می‌آموزد که با هنجارهای پذیرفته‌شده و فرهنگ غالب در جامعه هماهنگ باشد. این فرایند موجب می‌شود که فرد با ساختارهای اجتماعی و قوانین موجود در جامعه همسو شده و نقشی مناسب در آن ایفا کند. جامعه‌پذیری چندین کارکرد اساسی دارد که شامل استانداردسازی (ایجاد یکپارچگی در رفتارها و باورها)، یگانه‌سازی و همسازی (تطابق فرد با

گروه‌ها و نهادهای اجتماعی)، آشنایی با گفتمان مسلط جامعه، نقش‌پذیری، قانون‌مندی و پذیرش عرف‌ها و قواعد اجتماعی است (ساروخانی، ۱۳۹۱: ۶۰-۶۱).

فرایند جامعه‌پذیری می‌تواند به شیوه‌های مستقیم یا غیرمستقیم و در سطوح رسمی یا غیررسمی انجام شود. به‌طور مثال در سطوح رسمی، آموزش و پرورش و نهادهای دولتی نقش تعیین‌کننده‌ای دارند، در حالی که در سطوح غیررسمی، رسانه‌ها، خانواده‌ها و گروه‌های همسال تأثیرگذار هستند.

یکی از نظریه‌پردازان مهم در این زمینه که دیدگاه روان‌شناختی نسبت به جامعه‌پذیری دارد، ژان پیاژه است. این اندیشمند به‌ویژه بر تحول‌شناختی در دوران کودکی تأکید کرده و نظریه‌ای مبتنی بر مشاهدات دقیق خود از رفتار کودکان به‌ویژه در مراحل مختلف رشد فکری آنان ارائه داده است. اگرچه زیگموند فروید نیز بر تأثیر دوران کودکی در شکل‌گیری شخصیت انسان تأکید دارد، اما مطالعات پیاژه از لحاظ دقت و جزئیات رفتاری کودکان از اهمیت خاصی برخوردار است.

پیاژه تحول‌شناختی کودکان را در مراحل مختلف زندگی مورد مطالعه قرار داده و در نتیجه به چهار مرحله رشد شناختی پی برد که هر کدام ویژگی‌های خاص خود را دارند. این مراحل عبارتند از:

۱. مرحله حسی-حرکتی (از تولد تا ۲ سالگی): در این مرحله کودک شناخت خود از محیط را بر اساس دریافت‌های حسی از جمله بینایی، شنوایی و لامسه به‌دست می‌آورد و هنوز قادر به انجام فعالیت‌های ذهنی پیچیده نیست.

۲. مرحله پیش‌عملیاتی (از ۲ تا ۷ سالگی): در این مرحله، کودک قادر است از نمادها و زبان برای توصیف دنیای اطراف خود استفاده کند، اما هنوز توانایی‌های ذهنی انتزاعی و پیچیده مانند درک حجم و وزن را به‌طور کامل ندارد.

۳. مرحله عملیات عینی (از ۷ تا ۱۱ سالگی): در این مرحله کودک می‌تواند از منطق و استدلال استفاده کرده و ارتباطات علت و معلولی را درک کند. او قادر است مفاهیم انتزاعی منطقی مانند زمان و مکان را نیز درک کند.

۴. مرحله عملیات صوری (پس از ۱۲ سالگی و شروع دوره بلوغ): در این مرحله نوجوان قادر است مفاهیم انتزاعی پیچیده‌تری را درک کند، به مسائل اخلاقی استدلال کند و در موضوعات فلسفی و علمی به تفکر انتزاعی بپردازد. او همچنین می‌تواند موقعیت‌ها را بدون نیاز به تجربه عینی و تنها با استدلال ذهنی تحلیل کند.

پیاژه بر این باور بود که این مراحل در همه جوامع به‌طور یکسان پیش نمی‌روند، به‌ویژه در مرحله آخر که تکامل شناختی کودک تحت تأثیر فرهنگ و شرایط اجتماعی است. به‌عبارت دیگر، این فرآیندهای شناختی تنها به فرهنگ خاصی بستگی دارند و نمی‌توان آن‌ها را به‌طور کلی برای همه جوامع یکسان فرض کرد (همان: ۶۰-۶۱).

در نهایت جامعه‌پذیری رسانه‌ای به‌ویژه در دنیای امروز که رسانه‌ها نقشی کلیدی در فرآیند اجتماعی شدن ایفا می‌کنند، به‌عنوان یک وسیله مهم برای انتقال و تثبیت هنجارهای اجتماعی و فرهنگی در نظر گرفته می‌شود. رسانه‌ها به‌ویژه تلویزیون، اینترنت و شبکه‌های اجتماعی از منابع اصلی اطلاعات و تأثیرگذاری بر فرآیندهای اجتماعی شدن هستند. این رسانه‌ها از یک سو به آموزش و انتقال ارزش‌ها کمک می‌کنند و از سوی دیگر با تأثیرگذاری بر هنجارها، رفتارها و حتی نگرش‌های اجتماعی، فرد را به نحوی هدایت می‌کنند که هم‌راستا با نیازهای اجتماعی و فرهنگی جامعه باشد.

پویانمایی دختر کفش‌دوزکی و پسر گربه‌ای

پویانمایی دختر کفش‌دوزکی و پسر گربه‌ای یک مجموعه پویانمایی فرانسوی است که برای نخستین بار در سال ۲۰۱۵ پخش شد. این پویانمایی در ژانر ماجراجویی، اکشن و فانتزی قرار دارد و داستان دو نوجوان به نام‌های مرینت و آدرین را روایت می‌کند که به‌طور مخفیانه تبدیل به قهرمانان با قدرت‌های ویژه می‌شوند. مرینت که به شخصیت دختر کفش‌دوزکی تبدیل می‌شود، و آدرین که به پسر گربه‌ای یا کت نوار تبدیل می‌شود، با استفاده از قدرت‌های خود به مبارزه با دشمنان و محافظت از شهرشان می‌پردازند.

در این داستان، هر دو شخصیت اصلی در زندگی روزمره خود به‌عنوان نوجوانان عادی به

نظر می‌رسند، اما هنگامی که خطری بزرگ پیش می‌آید، با کمک قدرت‌های خود به شخصیت‌های ابرقهرمانی تبدیل می‌شوند. این پویانمایی علاوه بر جنبه‌های اکشن و فانتزی، بر روابط پیچیده و جذاب بین این دو شخصیت و همچنین چالش‌های نوجوانی، هویت و مصلحت‌اندیشی تمرکز دارد. دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای به دلیل ترکیب جذاب داستانی، شخصیت‌های دوست‌داشتنی و هنر پویانمایی خود در سطح جهانی محبوب است.

تحلیل پویانمایی دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای از منظر پرورش مصلحت‌اندیشی

برای ارائه تحلیلی جامع و دقیق از پویانمایی دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای از منظر پرورش مصلحت‌اندیشی، می‌توان به تفصیل به رفتار شخصیت‌ها و نحوه مقابله آن‌ها با مسئولیت‌های فردی و اجتماعی پرداخته و پیام‌های اخلاقی که این پویانمایی به مخاطبان خود منتقل می‌کند را بررسی کرد. در ادامه نحوه پرورش احساس مسئولیت در شخصیت‌ها و تاثیر آن‌ها بر رشد فردی و اجتماعی کودکان مورد توجه قرار می‌گیرد.

۱. مسئولیت فردی

مسئولیت فردی یکی از ارکان مهم شخصیت‌پردازی مرینت در دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای است که در طول سریال به طور مداوم به آن پرداخته می‌شود. مرینت، به‌عنوان دختر نوجوانی که علاوه بر زندگی عادی خود، نقش یک ابرقهرمان را نیز ایفا می‌کند، همواره با چالش‌هایی روبه‌رو می‌شود که به او یاد می‌دهند مسئولیت‌های فردی خود را چگونه بپذیرد و آن‌ها را مدیریت کند. این مسئولیت‌ها نه تنها در مواجهه با تهدیدات خارجی بلکه در روابط روزمره‌اش با دیگران نیز خود را نشان می‌دهد.

الف) نحوه پذیرش مسئولیت در برابر خطرات: مرینت به‌عنوان دختر کفشدوزکی در برابر هر تهدیدی که به دیگران آسیب می‌رساند، ایستادگی می‌کند. این مصلحت‌اندیشی نه تنها در برابر تهدیدات شروران بلکه در مواقعی که باید جان خود را به خطر بیندازد تا از دیگران محافظت کند، به‌وضوح نشان داده می‌شود. به‌عنوان مثال در قسمت ۱۶، مرینت حتی زمانی

که در حال انجام کارهای معمولی خود است (مانند تحویل کیک یا درست کردن بفر)، از مسئولیت‌هایش کوتاه نمی‌آید. این نکته نشان می‌دهد که مرینت برای هر وظیفه‌ای، حتی اگر در ظاهر بی‌اهمیت باشد، اهمیت قائل است و همیشه به دنبال انجام درست آن است. این رفتار، به مخاطبان یاد می‌دهد که در زندگی روزمره نیز باید به مسئولیت‌های خود وفادار باشند و هیچ‌گاه به راحتی از آن‌ها فرار نکنند.

ب) شجاعت در مواجهه با ترس‌ها: مرینت از جمله شخصیت‌هایی است که در ابتدا از مسئولیت‌های خود به دلیل ترس از شکست یا عدم توانایی در انجام کارها فرار می‌کند. به‌عنوان مثال در برخی قسمت‌ها، زمانی که مرینت با چالش‌های بزرگی روبه‌رو می‌شود، احساس ترس می‌کند که ممکن است نتواند به وظایف خود به درستی عمل کند. با این حال، در نهایت به این نتیجه می‌رسد که هیچ‌گاه نباید از مسئولیت‌های خود عقب‌نشینی کند. این تجربه‌ها به مرینت کمک می‌کند تا شجاعت لازم را برای مواجهه با ترس‌هایش پیدا کرده و به مسئولیت‌های خود در نقش دختر کفش‌دوزکی و زندگی شخصی‌اش ادامه دهد. این پیام برای مخاطب نیز قابل‌تعمیم است: مواجهه با ترس و نگرانی‌ها باید به‌عنوان یک مرحله از رشد شخصی پذیرفته شود، نه به‌عنوان مانعی برای پیشرفت.

۲. مسئولیت در برابر دیگران

مرینت در بسیاری از مواقع احساس مسئولیت نسبت به دیگران می‌کند و درک می‌کند که مصلحت‌اندیشی در روابط دوستانه و همکاری‌های اجتماعی اهمیت زیادی دارد. این ویژگی در تعاملات او با دوستان، خانواده و حتی دشمنانش به چشم می‌خورد.

الف) دوستی و همکاری در مواجهه با مشکلات: یکی از ابعاد بارز مصلحت‌اندیشی مرینت، احساس تعهد به دوستانش است. به‌عنوان مثال در قسمت ۳، مرینت تمام تلاش خود را می‌کند تا به آلیا کمک کند و او را از خطر نجات دهد. در این قسمت، مرینت به وضوح نشان می‌دهد که هیچ‌گاه از مسئولیت‌های خود در قبال دوستانش فرار نمی‌کند، حتی اگر این کار به قیمت آسیب دیدن خودش باشد. این رفتار نه تنها رابطه دوستی بین مرینت و آلیا را

تقویت می‌کند، بلکه پیام مهمی به مخاطب می‌دهد که مصلحت‌اندیشی در روابط انسانی یکی از ارکان مهم حفظ روابط سالم و طولانی مدت است.

ب) حس مسئولیت در قبال دیگران: شخصیت‌های دیگر مانند نینو و آلیا نیز نشان می‌دهند که برای کمک به دیگران مسئولیت‌پذیر هستند. نینو، به‌عنوان یک دوست وفادار، زمانی که متوجه می‌شود آدرین در معرض خطر قرار دارد، تصمیم می‌گیرد از او حمایت کند و حتی برای محافظت از او، خطرات را به جان می‌خورد (قسمت ۷). این نوع از مصلحت‌اندیشی به‌خوبی به مخاطب یاد می‌دهد که در زندگی واقعی، داشتن مسئولیت نسبت به دیگران و تلاش برای محافظت از آن‌ها، حتی در شرایط سخت می‌تواند منجر به روابط پایدارتر و مثبت‌تر شود.

۳. مسئولیت در برابر جامعه

مرینت به‌عنوان یک شخصیت اجتماعی، مصلحت‌اندیشی خود را در سطح جامعه نیز به نمایش می‌گذارد. این مصلحت‌اندیشی به‌شکلی گسترده‌تر و در ابعاد اجتماعی و فرهنگی به چالش کشیده می‌شود.

الف) حس مسئولیت در محیط اجتماعی: در بسیاری از قسمت‌ها، مرینت در موقعیت‌هایی قرار می‌گیرد که باید نسبت به جامعه و افراد اطرافش مسئولیت‌پذیر باشد. به‌عنوان مثال در قسمت ۸، زمانی که کلویی تلاش می‌کند تبلیغات نادرستی را به مردم القا کند، مرینت با مصلحت‌اندیشی به این مشکلات واکنش نشان می‌دهد و سعی می‌کند حقیقت را به دیگران منتقل کند. این بخش از داستان به مخاطبان یاد می‌دهد که مصلحت‌اندیشی به معنای ایستادگی در برابر بی‌عدالتی‌ها و دفاع از حقیقت است، حتی اگر این کار به‌ظاهر ساده نباشد.

ب) حس مسئولیت در مقابله با ظلم و فساد: مرینت و آدرین به‌عنوان ابرقهرمانان، مسئولیت مبارزه با ظلم و فساد را بر دوش خود می‌بینند. در برابر شخصیت‌های منفی مانند ارباب شرارت، آن‌ها هیچ‌گاه از مسئولیت‌های خود عقب‌نشینی نمی‌کنند. این نشان می‌دهد

که مصلحت‌اندیشی در برابر فساد و شرارت می‌تواند یکی از مهم‌ترین وظایف هر فردی باشد که به دنبال ایجاد تغییرات مثبت در جامعه است. در این بخش از داستان، مخاطب این پیام را دریافت می‌کند که حتی در شرایط دشوار و زمانی که خطرات زیادی در پیش است، باید برای عدالت و مقابله با ظلم ایستاد.

۴. مسئولیت در برابر خانواده

در زندگی شخصی مرینت، خانواده نقشی کلیدی در شکل‌گیری حس مصلحت‌اندیشی او دارد. خانواده مرینت به او می‌آموزد که مسئولیت‌های خانوادگی را با دقت و احترام انجام دهد.

مسئولیت در قبال خانواده: مرینت در کنار مسئولیت‌هایش به‌عنوان دختر کفشدوزکی، همیشه به وظایف خانوادگی خود نیز توجه دارد. به‌عنوان مثال در قسمت ۶، وقتی مادرش از او می‌خواهد که اتاقش را تمیز کند، مرینت در ابتدا از انجام آن امتناع می‌کند. با این حال، در نهایت می‌آموزد که مصلحت‌اندیشی در قبال خانواده و انجام وظایف ساده و روزمره، نشان‌دهنده احترام به آن‌هاست. این ویژگی، به مخاطب این درس را می‌دهد که مصلحت‌اندیشی در خانواده و انجام کارهای روزمره، به‌نوعی مصلحت‌اندیشی در زندگی اجتماعی و فردی را تقویت می‌کند.

۵. مسئولیت در مقابل اشتباهات خود

مرینت در بسیاری از مواقع اشتباه می‌کند، اما مهم‌ترین ویژگی او این است که مسئولیت اشتباهات خود را به عهده می‌گیرد و از آن‌ها درس می‌آموزد. این ویژگی، به‌ویژه در مواجهه با مشکلاتی که به دلیل تصمیمات اشتباه رخ می‌دهند، به‌خوبی نمایان می‌شود.

مسئولیت در قبال اشتباهات: در قسمت‌های مختلف، مرینت به اشتباهات خود اعتراف کرده و مسئولیت آن‌ها را می‌پذیرد. برای مثال زمانی که یکی از تصمیمات او منجر به مشکل می‌شود، او به دوستان خود توضیح می‌دهد که اشتباه کرده است و از آن‌ها عذرخواهی می‌کند

(قسمت ۲۳). این ویژگی مرینت، به مخاطب این پیام را می‌دهد که پذیرش اشتباهات و مصلحت‌اندیشی در قبال آن‌ها یکی از بزرگترین نشانه‌های رشد شخصی است.

۶. مسئولیت در مواجهه با شرارت

این مسئولیت ترکیبی از احساس مسئولیت نسبت به خود و دیگران است که انسان برای مصلحت خود و دیگران با شرارت مواجه پیدا می‌کند.

مرینت و آدرین، به‌عنوان ابرقهرمانان، مسئولیت مبارزه با شرارت را برعهده دارند. آن‌ها هر بار که ارباب شرارت یا دیگر شخصیت‌های منفی تهدیدی برای مردم ایجاد می‌کنند، وارد عمل می‌شوند و بدون هیچ ترسی، مبارزه می‌کنند.

مسئولیت در برابر تهدیدات شروران: مرینت و آدرین همواره در برابر تهدیدات خارجی مسئولیت‌پذیر هستند. این مصلحت‌اندیشی حتی زمانی که آن‌ها در معرض خطرات بزرگ قرار می‌گیرند، ادامه می‌یابد. در قسمت ۱۲، این دو شخصیت درحالی که می‌دانند ممکن است بهای سنگینی برای کمک به مردم پردازند، همچنان وارد مبارزه با تهدیدات شرارت می‌شوند. این ویژگی به مخاطب این پیام را می‌دهد که مسئولیت در برابر شرارت و نیت شوم، نیازمند شجاعت، فداکاری و تعهد است.

پویانمایی دختر کفش‌دوزکی و پسر گربه‌ای به‌طور مؤثر مفاهیم مصلحت‌اندیشی فردی، اجتماعی و خانوادگی را از طریق داستان‌های جذاب و شخصیت‌های پویا به مخاطبان منتقل می‌کند. مرینت و آدرین هر یک به نوبه خود مسئولیت‌های سنگینی را در نقش‌های ابرقهرمانی و زندگی شخصی خود به دوش می‌کشند. این امر به مخاطبان درس‌های مهمی در مورد اهمیت مصلحت‌اندیشی در زندگی واقعی می‌دهد: از پذیرفتن مسئولیت‌های فردی و خانوادگی گرفته تا ایستادگی در برابر ظلم و فساد. این پویانمایی به‌شکلی جذاب به مخاطبان خود می‌آموزد که مصلحت‌اندیشی در ابعاد مختلف زندگی نقش اساسی در شکل‌دهی به فردیت، روابط و جامعه‌ای سالم دارد. در ادامه به‌صورت کمی مشخص شده است که این مجموعه، چگونه از بسترهای ایجابی و سلبی برای پرورش مصلحت‌اندیشی به

کودکان بهره برده است.

بحث و نتیجه گیری

ارزش مصلحت‌اندیشانه دارای مصادیقی است که در مجموعه انیمیشن دخترک کفش‌دوزکی و پسر گربه‌ای مورد بررسی قرار گرفته است. مصادیقی مانند مسئولیت‌پذیری، نوع‌دوستی، مسئولیت در برابر دیگران و تلاش برای حل مشکلات دیگران، همکاری و کارگروهی، عدم خودخواهی و همچنین مبارزه با شرارت.

(۱) در قسمت اول استاد یک سنگ معجزه‌گر دارد و سنگ‌های کفش‌دوزک و گربه سیاه را نیز در دست دارد وقتی متوجه می‌شود که یکی از سنگ‌های قدرت به دست ارباب شرارت افتاده است، احساس مسئولیت می‌کند و با وجود ناتوانی خود به دنبال انسان‌های لایقی می‌گردد که باید سنگ‌ها و قدرتشان را به آن‌ها بدهد تا در مقابل ارباب شرارت ایستادگی کنند. این رفتار نشان‌دهنده مصلحت‌اندیشی است که به مخاطب تداعی می‌شود.

(۲) ما شاهد یک سکانس هستیم که در آن استاد به دنبال افرادی می‌گردد که دارای احساس مسئولیت در مقابل دیگر هم‌نوعان خود داشته باشند تا سنگ‌های معجزه‌گر را به آن‌ها بسپارد. در این سکانس شاهد هستیم استاد به عنوان پیرمرد از عرض خیابان در حال عبور کردن است و خودرویی با سرعت به طرف وی می‌آید. مرینت با دیدن این صحنه احساس مسئولیت کرده و با انداختن شیرینی‌ها، استاد را نجات می‌دهد. استاد نیز با دیدن این صحنه پی به قدرت درونی مرینت می‌برد و سنگ‌های جادویی را به او می‌سپارد. صحنه فوق‌الفاکننده این معنا به مخاطب است که اگر برای دیگران نیز احساس مصلحت‌اندیشی را به کار ببریم، در طی کردن مدارج بالای زندگی و مسئولیت‌های مهم‌تر، موفق‌تر خواهیم بود.

(۳) آلیا با احساس مسئولیت به دفاع از مرینت در مقابل کلویی می‌ایستد و این نشان‌دهنده ارزش مصلحت‌اندیشانه مسئولیت‌پذیری است.

(۴) استاد برای پیدا کردن نفر دوم به عنوان ابر قهرمان به دنبال انسان با احساس مسئولیت

می‌گردد که آدرین به او کمک کرده و این نشان‌دهنده دارا بودن قابلیت‌های ابرقهرمان شدن آدرین است.

۵) پدر آدرین برای حفظ وی از خطرات احتمالی فرصت در مدرسه درس خواندن را از او گرفته است. او احساس مسئولیت‌پذیری را به صورت غلطی در فرزند خود دنبال می‌کند. این رفتار یک بستر منفی برای ارزش مصلحت‌اندیشانه به‌شمار می‌آید.

۶) مرینت با احساس مسئولیت حتی به ایوان که تبدیل به ابرشورور شده بود، برای کنترل درونی وی تلاش می‌کند و احساس مسئولیت می‌کند. این عمل، بستر مناسب برای القای این ارزش مصلحت‌اندیشانه به مخاطب است.

۷) مرینت و آدرین با توجه به تجربه خود از شکست مبارزه تک به تک، مبارزه گروهی و کار گروهی را دنبال می‌کنند و در انتها با همین روش موفق می‌شوند سنگدل را نابود کنند. این صحنه، یک بستر مثبت برای القای ارزش کارگروهی و مصلحت‌اندیشی می‌باشد.

۸) مرینت با عدم آینده‌نگری، آکومای سنگدل را نابود نکرده و باعث تکثیر و قدرت گرفتن ارباب شرارت در تمام شهر پاریس می‌شود که دور از مصلحت‌اندیشی می‌باشد.

۹) مرینت به دلیل دست‌وپا چلفتی بودن یک کار خرابی می‌کند، ولی مادرش به جای عصبانی شدن و ملامت کردن او، به وی اعتماد به نفس داده و آرزوی سال تحصیلی خوبی برای او می‌کند. این رفتار برای تولید بستر مثبت برای ایجاد کنترل درونی و القای آن به مخاطب بسیار زیبا طراحی شده است.

۱۰) در سکانسی شاهد هستیم که مرینت به مناسبت شروع سال تحصیلی یک جعبه شیرینی را برای همکلاسی‌های خود همراه می‌برد. مرینت می‌توانست از روی تبلی این عمل را انجام ندهد، ولی با کنترل درونی مثبت خود، این عمل را انجام داد و باعث ایجاد حس همدلی بین افراد کلاس می‌شود. این رفتار به مصلحت جمع است، از این رو از جمله ارزش‌های مصلحت‌اندیشانه به‌شمار می‌آید.

۱۱) در سکانس ورود مرینت به کلاس، کلویی با زورگویی و خودخواهی به مرینت

می‌گوید از جایی که نشسته است بلند شود و به جایی دیگر برود. این رفتار نشان‌دهنده عدم کنترل درونی در کلویی است که هر چیزی را بخواهد، بدون توجه به ارزش مصلحت‌اندیشانه خودکنترلی آن را انجام می‌دهد.

۱۲) در دقیقه ۷ ایوان از یکی از دانش‌آموزان عصبانی می‌شود که این عدم کنترل درونی خشم در ایوان باعث ایجاد مشکلات زیادی در شهر می‌شود و زمینه را برای شرور شدن در او مهیا می‌کند. این رفتار یک بستر منفی برای القای ارزش کنترل‌درونی به‌شمار می‌آید.

۱۳) مرینت احساس عدم خوداتکایی و خودباوری را به زبان می‌آورد که نقطه ضعفی در شخصیت او می‌باشد. این موضوع از روی قصد طراحی شده است تا در قسمت‌های بعدی با تبدیل این نقطه ضعف به نقطه قوت باعث ایجاد درام و جذابیت در داستان شود. ۱۴) مرینت هنوز خوداتکایی لازم را برای عمل کردن در مقابل شرور را پیدا نکرده است. این امر نشان‌دهنده این است که اگر شخصی خوداتکایی لازم را نداشته باشد، از انجام عمل مناسب و در زمان مناسب باز می‌ماند. مرینت زمانی خوداتکایی لازم را پیدا می‌کند که جان الیا و آدرین به خطر می‌افتد. به‌عبارت دیگر، احساس مسئولیت‌پذیری در مرینت محرک خوداتکایی وی است.

۱۵) مرینت به‌دلیل شکست، خوداتکایی خود را از دست می‌دهد و دوباره احساس عدم اعتماد به نفس می‌کند. این امر یک بستر منفی برای ارزش خوداتکایی به‌شمار می‌آید.

۱۶) آدرین می‌خواهد باز هم با رویه اشتباه خود بدون ارزیابی مناسب به جنگ با سنگدل برود، ولی مرینت به او می‌گوید که با توجه به ارزیابی مناسب هر چقدر که سنگدل را بزنیم، بزرگ‌تر می‌شود و جنگ تک به تک نیز هیچ نتیجه‌ای ندارد و به مصلحت نیست.

۱۷) مرینت از ترس این‌که شکست بخورد، مسئولیت ابرقهرمانی خود را کنار گذاشته است، در صورتی که نباید از ترس شکست، از مسئولیت خود فرار کند و یا در میانه راه آن را کنار بگذارد.

۱۸) سنگدل کلویی را از برج ایفل به پایین پرت می‌کند و دخترک کفش‌دوزکی بدون در نظر گرفتن بد بودن کلویی، جان او را نجات می‌دهد. این موضوع نشان‌دهنده احساس مسئولیت او در برابر همه هموعان است.

۱۹) پلیس به دختر کفش‌دوزکی هشدار می‌دهد که حل کردن ماجرا را به آن‌ها بسپارد و دخالت نکند. این امر باعث کم شدن خوداتکایی در او می‌شود، ولی آدرین در این لحظه احساس مسئولیت کرده و با صحبت کردن خودباوری را به او بازمی‌گرداند.

۲۰) دختر کفش‌دوزکی بین نجات میلن و ایوان و از طرفی تبدیل اکومای مشکلی به سفید شک می‌کند، ولی با مسئولیت‌پذیری هر سه موضوع را با کارگروهی با آدرین با موفقیت به انجام می‌رساند.

۲۱) در قسمت دوم آدرین با توجه به آینده‌نگری که دارد، با ممانعت پدرش از رفتن به مدرسه مخالفت کرده و به مدرسه می‌رود، زیرا این رفتار پدر باعث عدم توانایی آدرین در ارتباط با دیگران، عدم توانایی در به‌کارگیری اخلاق اجتماعی و احترام متقابل به دیگران، افزایش عنصر فردیت‌گرایی و همچنین از بین رفتن حس کنجکاو و تجربه کسب کردن در فرد می‌شود. به همین دلیل آدرین به دلیل ارزش مصلحت‌اندیشانه آینده‌نگری نمی‌خواهد اتفاقات بد بیان‌شده برای او پیش‌آید؛ پس با پدرش مخالفت کرده و به مدرسه می‌رود.

۲۲) کلویی با عدم کنترل درونی برای تنبیه مرینت به صندلی او آدامس می‌چسباند، که این حرکت از همه منظر زشت و ناهنجار است.

۲۳) آدرین با این کار کلویی مخالفت می‌کند که این موضوع نشان‌دهنده کنترل درونی آدرین است که تحت‌تأثیر جو منفی و غالب قرار نمی‌گیرد، ولی با سوءتفاهم پیش‌آمده مرینت تصور کرد که آدرین این آدامس را چسبانده است و از دست او ناراحت می‌شود.

۲۴) در ابتدای قسمت دوم مرینت به دلیل نابود نکردن آکوای شرارت و در پی آن سنگی شدن تعداد زیادی از مردم بسیار ناراحت است و خودباوری و خوداتکایی خود را از دست داده است. این موضوع در ابتدا یک حس منفی به مخاطب منتقل می‌کند. مرینت پس از شکست

در درون خود نیز شکسته می‌شود و اعتماد به نفس و خوداتکایی خود را از دست می‌دهد، در صورتی که انسان باید از شکست درس بگیرد و برای آینده تلاش کند و در هر حال خوداتکایی خود را حفظ کند.

(۲۵) کلویی، ایوان را به دلیل سنگی شدن مسخره می‌کند و احساس بدی را در ایوان به وجود می‌آورد. این رفتار یک حرکت منفی است که باعث عدم خوداتکایی می‌شود.

(۲۶) مرینت از آلیا می‌پرسد که آیا دوست دارد که ابرقهرمان شود؟ او جواب مثبت می‌دهد و می‌گوید که از هیچ چیز نمی‌ترسد. این سؤال مرینت به دلیل عدم خوداتکایی برای استمرار در مسیر ابرقهرمانی است. با این سؤال آکوای کفشدوزکی را به او می‌دهد.

(۲۷) ایوان طبق پیشنهاد مرینت برای ابراز دوستی با میلن یک آهنگ برای او می‌خواند، ولی میلن از او می‌ترسد و پا به فرار می‌گذارد. این موضوع احساس عدم خوداتکایی را در او افزایش می‌دهد و باعث خشم در او می‌شود.

(۲۸) آلیا که فراموش کرده کیفش را در تعقیب ماجرا با خود ببرد، به دردسر می‌افتد. از طرف دیگر آدریان به چنگ سنگدل می‌افتد و این شرایط به انگیزه لازم برای بازیابی خوداتکایی را به مرینت می‌دهد. پس یکی از عوامل بازیابی خوداتکایی درگیری انسان در شرایط سخت است.

(۲۹) پلیس به دختر کفشدوزکی هشدار می‌دهد که حل کردن ماجرا را به آن‌ها بسپارد و دخالت نکند. این موضوع باعث کم شدن خوداتکایی در او می‌شود، ولی آدرین در این لحظه احساس مسئولیت کرده و با صحبت کردن خودباوری را به او باز می‌گرداند.

(۳۰) ارباب شرارت به صورت جمعی از آکواماهای پروانه‌ای تجسم پیدا می‌کند و دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای را به نابودی زندگی بشریت متهم می‌کند، ولی دختر کفشدوزکی با خوداتکایی جواب او را می‌دهد و او را به عنوان متهم اصلی نابودی معرفی می‌کند. در واقع اینجا اوج خوداتکایی مرینت است که تصمیم خود را برای ابرقهرمان شدن می‌گیرد.

(۳۱) مرینت با خوداتکایی جلوی کلویی را با حرف حساب می‌گیرد و به حق خود

می‌رسد. پس نتیجه می‌گیریم که انسان با خوداتکایی باید حق خود را بگیرد.

مسئله اصلی پژوهش حاضر چگونگی بازنمایی ارزش مصلحت‌اندیشی در انیمیشن دخترک کفشدوزکی و پسر گربه‌ای بیان شده است. با روش پژوهش کیفی و تحلیل این مجموعه پرطرفدار این نتیجه به‌دست آمد که نقطه قوت این مجموعه حل چالش‌ها و شرارت‌های خارجی بر اساس اصلاح درون انسان انجام است. به‌عبارت دیگر انسان در مواجهه با مسائل بیرون باید به ارزش‌های انسانی مانند ارزش مصلحت‌اندیشی معتقد باشد تا بتواند بر این مسائل غلبه کرده و باعث پیشرفت فردی و اجتماعی شود. این مجموعه نشان می‌دهد که اگر یک فرد بر اساس ارزش مصلحت‌اندیشی انتخاب‌های خود را سازماندهی کند، می‌تواند ابرقهرمان زندگی خود باشد و به بهترین نتایج دست یابد.

این مجموعه نشان می‌دهد گاهی مصلحت انسان در مسئولیت‌پذیری نسبت به خودش است و باید به خودش متکی باشد و با اعتمادبه‌نفس از پس مسئولیت خود برآید. در مواقعی مصلحت در انسان دوستی و کمک کردن به دیگران است، و زمانی که قادر به انجام کاری به تنهایی نیستیم، مصلحت این است که به‌صورت گروهی آن کار به سرانجام برسد.

مجموعه پویانمایی دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای در نمایش ارزش مصلحت‌اندیشی به‌شیوه‌ای هنرمندانه و دقیق عمل کرده است. دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای برخلاف بسیاری از داستان‌های ابرقهرمانی که در آن‌ها عوامل خارجی مانند قدرت‌های جادویی یا تکنولوژیکی باعث ابرقهرمان شدن افراد می‌شوند، بر این نکته تأکید دارد که شخصیت‌ها از درون و از طریق احساس مسئولیت، به قهرمان تبدیل می‌شوند. در یکی از سکانس‌های این پویانمایی، مرینت برای نجات جان یک پیرمرد خود را در معرض خطر قرار می‌دهد و با فداکاری جان او را نجات می‌دهد. این اقدام مرینت باعث می‌شود که نگهبان گوه‌های ابرقهرمانی او را به‌عنوان ابرقهرمان جدید برگزیده و او را به‌عنوان نگهبان جدید معرفی کند. در این داستان، ارزش مصلحت‌اندیشی به‌عنوان عامل اصلی ابرقهرمانی شخصیت‌ها شناخته می‌شود. بنابراین پویانمایی دختر کفشدوزکی و پسر گربه‌ای با دقت و هنرمندی ارزش مصلحت‌اندیشی را به‌طور مؤثر به تصویر کشیده است و می‌تواند به‌عنوان الگویی در راستای

ترویج این ارزش در فرهنگ ایرانی و اسلامی نیز مورد توجه قرار گیرد. این پویانمایی نشان می‌دهد مصلحت‌اندیشی نه تنها در سطح فردی و اجتماعی، بلکه در سطح فرهنگ‌های مختلف نیز می‌تواند تأثیرگذار و آموزنده باشد.

منابع

قرآن کریم

- احسانی، محمد (۱۳۸۸). جوان انتظارات و مسئولیت‌ها. قم: نشر دفتر عقل.
- بهرامی، آزاده (۱۴۰۲). شناسایی بازتاب اهداف تعلیم و تربیت اسلامی در آثار پویانمایی ایرانی بر مبنای دیدگاه شهید مطهری (مطالعه موردی: پویانمایی نبرد خلیج فارس ۲). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شاهد تهران، دانشکده هنر.
- بهبزادپور قنبر، نوشین (۱۴۰۲). شناسایی مولفه‌های تفکر فلسفی در پویانمایی‌های برگزیده کودکان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز، دانشکده علوم تربیت و روانشناسی.
- جمالی، حسن (۱۳۹۸). پویانمایی و تربیت دینی کودک. تهران: بازتاب آفرینش نو
- جمعی از نویسندگان (۱۴۰۰). پویانمایی در تلویزیون. تهران: انتشارات سروش
- حلی، حسن بن یوسف (۱۴۰۷ق). کشف المراد فی تجرید الاعتقاد. قم: انتشارات جامعه مدرسین قم.
- ساروخانی، باقر (۱۳۹۴). کودکان و رسانه‌های جمعی. تهران: انتشارات صدا و سیما.
- صدر، سعادت (۱۳۹۸). نقش و تاثیر پویانمایی در تربیت، اجتماعی و اخلاقی کودکان و نوجوانان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، پردیس البرز.
- طالبی، ابوتراب، خوشبین، یوسف (۱۳۹۱). مسئولیت‌پذیری اجتماعی جوانان. علوم اجتماعی، ۱۹(۵۹)، doi: 10.22054/qjss.2013.6886 .۲۴۹-۲۱۶
- طباطبایی، سید محمد حسین (۱۳۷۵). المیزان فی تفسیرالقرآن. قم: انتشارات جامعه مدرسین قم.
- علی‌بن ابی‌طالب (۱۳۸۸). نهج البلاغه. ترجمه حسین انصاریان. قم: نشر دارالعرفان.
- مجلسی، محمدباقر (۱۳۸۴). بحار الانوار. قم: انتشارات اسلامیه.
- محمدی، مهدی؛ مدملی، مریم (۱۳۹۸). اخلاق زنانه‌نگر و تحولات آن در پویانمایی‌های شاهدخت‌های دیزنی. اخلاق پژوهی، ۲(۴): ۱۳۷-۱۵۹.
- مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۱). فلسفه اخلاق. تهران: نشر بین الملل.
- مطهری، مرتضی (۱۳۸۲). تعلیم و تربیت در اسلام. تهران: انتشارات صدرا.

Hartmann, N. (2017). Moral Values. Routledge.

Dosick, W. D. (1996). Golden Rules: The Ten Ethical Values Parents Need to Teach Their Children. HarperOne.